

Datum beslissing 29 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de klager,
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te 's-
Hertogenbosch,

tegen:

(wijlen) de aangeklaagde,
geboren op [datum], overlijdensdatum onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Huijbergen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 mei 2012. Op 17 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam] Algemeen Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen. Op 17 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. K.A.M. van Kampen.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam].

2. De klacht

2.1. Klager kwam in 1961, op 12-jarige leeftijd, op het Juvenaat in [plaats] terecht. Hij was daar aan de zorg van aangeklaagde toevertrouwd. Aangeklaagde had onder meer de taak om de orde en rust op de slaapzaal te bewaren. De slaapkamer van aangeklaagde grensde aan de slaapzaal. Het bed waarin klager sliep stond aan het begin van de slaapzaal en recht tegenover de slaapkamer van aangeklaagde.

In plaats van de orde en rust op de slaapzaal te bewaren, sloop aangeklaagde 's avonds naar klager toe en betastte hem onder de dekens. Hierbij masturbeerde aangeklaagde. Na enige tijd

beval aangeklaagde klager om op voorhand zijn pyjamabroekje naar beneden te doen en 'klaar te liggen', zodat aangeklaagde makkelijker bij zijn blote geslachtsdeel kon. Ook moest klager op den duur bij aangeklaagde op de kamer komen en naakt voor aangeklaagde gaan staan of naakt op zijn knieën in de hoek gaan zitten. Klager hoorde dat aangeklaagde dan masturbeerde. Aangeklaagde betastte klager en drukte klager ook wel tegen zich aan. Hij kwam dan klaar tegen het lichaam, de buikzijde of rugzijde, van klager. Soms masturbeerde aangeklaagde op afstand. Als aangeklaagde tot een orgasme was gekomen, zei hij tegen klager dat hij zich aan moest kleden en terug naar bed moest gaan. Klager mocht zich niet eerst douchen.

Klager werd door aangeklaagde gestraft. De straffen kon hij afkopen door naar aangeklaagde toe te gaan en zich door hem te laten bekijken en betasten, terwijl aangeklaagde masturbeerde. Omdat klager zeer sportief was, strafte aangeklaagde hem door te zeggen dat hij niet mee mocht doen aan sportwedstrijden of niet mee mocht gaan de bossen in. Voorts benoemde aangeklaagde klager tot 'balterugbrenger'. Dit betekende dat wanneer aangeklaagde in de refter stond klager de bal onmiddellijk naar hem terug moest brengen, waarna klager zijn broekje moest laten zakken, zodat aangeklaagde hem kon bekijken en betasten. Vervolgens moest klager een sprint trekken naar het Juvenaat om op tijd terug te zijn voor de les.

De hiervoor omschreven seksuele handelingen vonden bijna dagelijks plaats gedurende drie jaren.

2.2. In de periode dat klager op het Juvenaat in [plaats] zat en aan de zorg van aangeklaagde was toevertrouwd, voelde hij zich erg machteloos. Klager was bang om naar bed te gaan en lag stijf van angst in bed. Ook bleef klager twee maal op de ULO zitten, terwijl hij nadien al zijn studies 'fluitend' doorliep en diverse functies bekleedde op directie- en managementniveau.

Op zijn werk heeft klager moeite met kritische opmerkingen van leidinggevendenden of medewerkers. Hij ervaart dit als straf. Klager voelt altijd een soort angst dat men hem wil 'pakken'.

In 1998/1999 heeft klager een burn-out gehad die verband hield met de gebeurtenissen in het Juvenaat. Televisieprogramma's over seksueel misbruik van welke aard ook, mijdt klager.

2.3. Klager wenst erkenning voor hetgeen hem is aangedaan.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Algemeen Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen, broeder [naam], heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Zo zijn de archieven van de Congregatie geraadpleegd en is informatie ingewonnen bij medebroeders die aangeklaagde gekend hebben. Zelf heeft broeder [naam] ter zitting aangegeven aangeklaagde gekend te hebben als een autoritaire, stiekeme en gemene man.

3.2. Uit notulen die in het archief zijn aangetroffen, is gebleken dat er al voordat aangeklaagde werkzaam werd op het Juvenaat in [plaats] problemen met hem waren. In de notulen van 1 mei 1950 staat te lezen dat het niet gewenst is aangeklaagde als eerste surveillant in de [instituut] te handhaven en dat hij in de bediening van de kweekschool komt, maar niet zal slapen bij de jongens.

Voorts is sprake van een andere melding bij de Commissie Deetman van seksueel misbruik door aangeklaagde in de periode dat aangeklaagde op het Juvenaat in [plaats] verbleef. Dat er misbruik door aangeklaagde heeft plaatsgevonden is bevestigd door enkele nog in leven zijnde broeders.

3.3. Broeder [naam] heeft aangegeven niet te twijfelen aan het waarheidsgehalte van de klacht van klager en de klacht te erkennen. Aangeklaagde heeft ernstig misbruik gemaakt van zijn machtspositie en hetgeen hij gedaan heeft druist geheel in tegen hetgeen de Congregatie altijd heeft wensen na te streven.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde, bijna dagelijks en gedurende drie jaren, klager seksueel heeft misbruikt door zijn naakte lichaam te betasten en zich in zijn bijzijn seksueel te bevredigen en tot een orgasme te komen tegen het lichaam van klager aan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, alsmede het feit dat klager reeds in 1996 psychologische hulp heeft gezocht bij [naam], psychotherapeut, waarbij het seksueel misbruik aan de orde is geweest.

Voorts blijkt uit de notulen van het Algemeen Bestuur d.d. 1 mei 1950 dat aangeklaagde al eerder ongeoorloofd gedrag had vertoond, waardoor het niet langer gewent was aangeklaagde op zijn toenmalige werkplek als eerste surveillant aan te houden en dat hij niet meer bij de jongens mocht slapen.

Daarnaast zijn bij de Commissie Deetman meerdere meldingen bekend aangaande seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Broeder [naam] heeft in dit kader aangegeven van één melding op de hoogte te zijn van een oud klasgenoot betreffende seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde. Voorts heeft Broeder [naam] de klacht van klager erkend.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud en een groot sportliefhebber, wat het Juvenaat in [plaats] met al zijn sportfaciliteiten zeer

aantrekkelijk voor klager maakte. Aangeklaagde maakte van dit gegeven misbruik door tegen klager te zeggen dat hij niet mee mocht doen met sportwedstrijden tenzij hij aangeklaagde zijn gang liet gaan. Daarnaast was de thuissituatie van klager zodanig dat hij daar niet terecht kon met zijn verhaal, bang voor sancties. Na elke vakantie was klager bang om weer naar het Juvenaat terug te moeten gaan, maar hij wilde ook niet thuis blijven.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Broeder [naam] heeft ter vermindering van het leed dat klager is aangedaan een eerste stap gezet door, voorafgaand aan de zitting, in gesprek te treden met klager. In dit gesprek zijn diverse aspecten, waaronder het seksueel misbruik, aan de orde geweest. Zowel klager als broeder [naam] hebben dit gesprek als zeer prettig ervaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Huijbergen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 29 oktober 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.